

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 179/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Dudíša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou WEBBER LEGAL, s. r. o., Duchovičovo námestie 1, Prešov, IČO 50 680 552, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Anton Pavúk, proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Ek 4340/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Ústavnému súdu bola 17. februára 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Ek 4340/2021 (ďalej aj „napadnuté konanie“ alebo „exekučné konanie“).

2. Z obsahu sťažovateľkou podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že v napadnutom konaní okresného súdu vystupuje ako povinná v exekučnom konaní, ktorého titulom je platobný rozkaz č. k. 23 Up 1310/2021 z 18. augusta 2021. Sťažovateľka proti platobnému rozkazu č. k. 23 Up 1310/2021 z 18. augusta 2021 nevyužila riadny opravný prostriedok, načo okresný súd sťažovateľku 12. januára 2022 písomne upovedomil o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie a zároveň 12. januára 2022 aj výkonom exekúcie poveril súdneho exekútora JUDr. Petra Baranaya, exekútorský úrad, Ventúrska 16, Bratislava. Okresnému súdu v napadnutom konaní bolo 8. marca 2022 doručené prostredníctvom súdneho exekútora podanie sťažovateľky, ktorým navrhla exekučné konanie zastaviť podľa § 61k ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z.

o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov. Okresný súd návrh sťažovateľky uznesením č. k. 35 Ek 4340/2021 z 26. augusta 2022 zamietol a sťažovateľke ako povinnej nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia v celom rozsahu. Okresný súd v uznesení č. k. 35 Ek 4340/2021 z 26. augusta 2022 v bodoch 21 až 33 ozrejmil dôvody, pre ktoré návrh sťažovateľky na zastavenie exekučného konania zamietol, a svoj záver zhrnul do bodu 34, podľa ktorého *„Súd po preskúmaní návrhu na vykonanie exekúcie spolu s exekučným titulom a návrhom povinného na zastavenie exekúcie mal nesporne preukázané, že ku dňu začatia exekúcie si povinný povinnosť uvedenú v exekučnom titule nesplnil. Z uvedeného vyplýva, že exekúcia a aj exekučné konanie sa teda začali dôvodne. Povinný vo svojom podaní nepreukázal žiadne skutočnosti odôvodňujúce právny záver o zániku vymáhaného nároku, o zrušení exekučného titulu, ani o skutočnostiach brániacich vymáhatel'nosti exekučného titulu, preto súd podaný návrh na zastavenie exekúcie považuje za nedôvodný.“*. Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu č. k. 35 Ek 4340/2021 z 26. augusta 2022 riadny opravný prostriedok, a to sťažnosť podľa § 239 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), o ktorom do času podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu 17. februára 2023 nebolo rozhodnuté.

3. Sťažovateľka v napadnutom konaní okresného súdu napáda podľa jej názoru neprimeranú dĺžku rozhodovania o návrhu na zastavenie exekučného konania, ktoré odo dňa podania návrhu na zastavenie exekúcie, a to 16. februára 2022, do dňa doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu 17. februára 2022 trvá 12 mesiacov a 1 deň, teda celý kalendárny rok. Podľa názoru sťažovateľky je jej právna vec skutkovo a právne jednoduchá a predstavuje bežnú agendu súdov v exekučnom konaní vrátane posudzovania nekalých zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere, pričom exekučný súd *«(i) v rámci svojho rozhodovania nenariaďuje pojednávanie, ale rozhoduje „od stola“, a teda je možné očakávať rýchlejšie rozhodnutie vo veci samej v porovnaní s tým, ak by mal vo veci nariaďovať pojednávanie, (ii) v rámci svojho rozhodovania rozhoduje o prostriedkoch procesného útoku / procesnej obrany, ktoré nie sú právne ani skutkovo zložité, teda nejedná sa o kvalitatívne náročnú právnu vec, (iii) v rámci svojho rozhodovania rozhoduje o prostriedkoch procesného útoku / procesnej obrany, ktoré nie sú ani vo vysokom kvantitatívnom počte. Exekučným titulom v danej veci bol iba platobný rozkaz vydaný vyšším súdnym úradníkom, teda v súdnom spise, v ktorom bol vydaný exekučný titul, sa nachádza iba návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorom si postupník uplatňoval pohľadávku zo spotrebiteľského úveru, a jednotlivé dôkazy, ktoré označil na preukázanie svojich prostriedkov procesného útoku... (iv) v konaní v ktorom bol vydaný exekučný titul, žalobca neuniesol bremeno tvrdenia ani dôkazné bremeno toho, či a ako postupca – pôvodný veriteľ konal alebo nekonal s odbornou starostlivosťou»,* a napokon (v) sťažovateľka dôsledne a právne relevantne zdôvodnila opodstatnenosť podaného návrhu na zastavenie vedeného exekučného konania (porušenie § 7 ods. 19 až 42 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a právne následky z tohto porušenia vyplývajúce). Dĺžka napadnutého konania okresného súdu teda podľa sťažovateľky nezodpovedá jeho skutkovej a právnej náročnosti a okresný súd o jej podanom návrhu rozhoduje po ústavne neakceptovateľnú dobu 1 roka, ktorá je už porušením ňou označených základných práv.

4. Na podklade uvedeného sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby vydal nasledujúce rozhodnutie:

„1. Základné právo sťažovateľa... na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 35Ek/4340/2021, porušené boli.

2. Okresný súd Banská Bystrica je povinný nahradiť sťažovateľovi... vo vzťahu k výroku 1. trovy konania v sume 416,47 EUR...

3. Okresnému súdu Banská Bystrica prikazuje, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 35Ek/4340/2021 konal bez zbytočných prietáhov.

4. Okresný súd Banská Bystrica je povinný nahradiť sťažovateľovi... vo vzťahu k výroku 3. trovy konania v sume 416,47 EUR...“

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1. Všeobecné judikatúrne východiská:

6. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

7. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

8. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 251/2021). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

9. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje

imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

10. Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu súvisiacej s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je taktiež aj právny názor, podľa ktorého nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05, III. ÚS 372/09, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 35/01, I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, III. ÚS 59/05, III. ÚS 103/05, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01).

11. V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) alebo konanie ako celok zodpovedá dobou svojho trvania času, v ktorom je možné jeho uzavretie spravidla očakávať, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovel (I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 96/2011, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020). Teda zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie týchto práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, IV. ÚS 343/04, III. ÚS 233/06, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020).

II.2. Posúdenie veci:

12. Z obsahu sťažovateľkou podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh, ako aj zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka doručila okresnému súdu v napadnutom konaní 8. marca 2022 návrh na zastavenie vedeného exekučného konania. Okresný súd uznesením č. k. 35 Ek 4340/2021 z 26. augusta 2022 návrh sťažovateľky zamietol a zároveň jej nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia v celom rozsahu. Sťažovateľka napadla uznesenie okresného súdu č. k. 35 Ek 4340/2021 z 26. augusta 2022 riadnym opravným prostriedkom, a to sťažnosťou podľa § 239 CSP, ktorú okresný súd 22. septembra 2022 zaslal na vyjadrenie právnenému zástupcovi oprávneného v exekučnom konaní. V čase po 22. septembri 2022 do času podania ústavnej sťažnosti sťažovateľky 17. februára 2023 nie je zaznamenaná žiadna ďalšia procesná aktivita okresného súdu v napadnutom konaní.

13. Ústavný súd, vychádzajúc zo svojej judikatúry (body 10 a 11), konštatuje, že pre posúdenie veci je (i) relevantná celková dĺžka napadnutého konania okresného súdu, ktorá predstavuje ku dňu

podania ústavnej sťažnosti dobu 1 roka a ktorá v súčasnom štádiu zodpovedá jeho podstate, a (ii) zistenie, že okresný súd v napadnutom konaní nekoná len po dobu vyše 4 mesiacov, v dôsledku čoho podľa názoru ústavného súdu nedochádza k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. K uvedenému záveru ústavný súd dospel aj s prihliadnutím na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (Humen proti Poľsku z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66, rovnako tak aj napr. III. ÚS 50/2015, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 251/2021, III. ÚS 75/2022). Navyše ústavný súd dáva do pozornosti, že predmetom napadnutého konania okresného súdu je posúdenie zložitejších právnych otázok v rámci spotrebiteľskej legislatívy a nadväzujúcej judikatúry (aj napriek sťažovateľkou deklarovanej skutočnosti ich súčasťou v bežnej rozhodovacej praxi všeobecných súdov), o čom svedčí aj obsah uznesenia okresného súdu č. k. 35 Ek 4340/2021 z 26. augusta 2022 v jeho bodoch 21 až 33, pričom fakt, že konajúci súd nevykonáva „viditeľné“ procesné úkony v konaní, ešte neznamená, že sa vecou nezaobrá (III. ÚS 114/2019, III. ÚS 75/2022).

14. Vzhľadom na tento záver ústavný súd odmieta sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

15. Z dôvodu odmietnutia sťažovateľkou podanej ústavnej sťažnosti ostalo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uvedenými návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. marca 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu